Տարի 16 Նոյեմբերի № 46 — 1874 — Տարի 16 Նոյեմբերի № 46

Լրագրիս միջոցով արձակ յայտարարութիւն տպագրել ուղղակացողը պէտք է 10 մէջառ տառերի համար վճարէ 1 կոպէկ: Յայտարարութիւնները ընդունւում են հայերէն և օտար լեզուներով:

Հրատարակւում է ամէն շաբաթ օր մի թերթ: Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է 7 ռ: Բաժանորդագրել կարելի է խմբագրատանը (Ս.Պետերբուրգ, Ազգանունների տանը) և համ. ընդհանուր առևտրական բանկում:

ԺԱՄ ՏԱՐԻ

ԱՐԵՒՈՒ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԹԵՐԹ

ԿՐԹԱԳԻՐ

ԳԱՂԱՓԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԺԱՄ ՏԱՐԻ

FRANCE ET PAYS ETRANGERS

S'adresser pour les annonces et les abonnements a M. M. Bouët et C-o (Office de publicité), 23 rue de Chaussée-d'Antin PARIS.

ՐՆԴՐԱՑՈՒՑԱԿ ՀՐԱՄԱՆ

Էջմիածնի Հայոց հոգևոր ճեմարանի հիմնարկութեան մասին:

Ղորին կայսերական Բարձրութիւն Փոխարքայն Կովկասու բարեհաճեցաւ հաղորդել նոյնին գործոց նախարարութեանը ամենայն Հայոց պատրիարքը Գաթուղիկոսի մտադրութիւնը հիմնելու Էջմիածնի վանքի մօտ Հոգևոր ճեմարան Ղորին Արևելեան կազմած նախագծի կանոնների հիման վերայ:

Ի հետևանս դորին նոյնին գործոց նախարարութեան կառավարիչը հաղորդակցելով դրան վերաբերեալ հատատութեանց հետ, այդ գործի մասին զեկուցումն արեց Գովկասեան կոմիտեին, որ որոշեց, 1) հիմնել Էջմիածնում Հայոց հոգևոր ճեմարան նոյնին գործոց նախարարութեան կառավարչի ներկայացրած ուսումնարանի նախագծի կանոնների հիման վերայ, ենթարկելով այդ նախագիծը Ղորին կայսերական Մեծութեան քարեհնատոցութեանը և 2) Ղորին Մեծութեան հաճութիւնը այդ մասին կայանալուցը յիտոյ, առաջարկել նոյնին գործոց նախարարութեան կառավարչին հաղորդելու ամենայն Հայոց պատրիարքը—Գաթուղիկոսին Ազգային լուսաւորութեան նախարարի և Արքայական Նագդին սինոդի օբեր—Պրոկուրորի սրած նկատողութիւնները վերոյիշեալ ուսումնարանի գոյութեան հաստատութեան մասին, այն պայմանով, որ պատրիարգը Էջմիածնի հոգևոր ճեմարանի վրայի կազմակերպելու համար հարկաւոր ժամանակամիջոցը անցնելից յետոյ, ներկայացնի այդ ուսումնարանի կանոնադրութեան նախագիծը Կովկասի գլխաւոր կառավարութեան միջնորդութեամբ Բարձրագոյն հաստատութեան, ուշադիր լինելով վերոյիշեալ նկատողութիւններին և վրձի ցոյցերին. յարակցելով այդ նախագծին և ուսումնարանի կազմուածքի պաշտօնատար անձանց ցուցակադրի նախագիծը:

Թագաւոր կայսրը կովիտեի օրագրութեան վերայ այս տարի Հոկտեմբերի 1-ին Բարձրագոյն բարեհաճեց դրել իւր ձեռքով ,,կատարել. իսկ Ղորին կայսերական Մեծութեանը այդ օրագրութեան հետ ներկայացրած Էջմիածնի Հայոց հոգևոր ճեմարանի կանոնները արժանացան նոյն օրը բարձրագոյն հաստատութեան:

Թիֆլիս 16 Նոյեմբերի

Անհատած լրտղութիւն է, որ Պարսկաստանի և Ցամքասատանի շատ նահանգներում տարեցտարի Հայոց թիւը նուազում է. ենթակրվել, որ Հայը առհասարակ բազմանձին է: Սորա պատճառները շատ են. տեղական հանգամանքներ, բանսուրսական վարչութիւնը, հալածանք, կեղեքումն, ճանրութիւն հարկաց, և այնպիսի չվարձատրվելը, հաղորդակցութեան դժուարութեան առթիվ և՝ վերջոյ երբեմն հետևանք կեանքի ծանրութեան վերոյիշեալ պատճառներով — գաղթումն հարևանցից շատ տարրներով: Այս վերջին հանգամանքը, ինչպես մենք ուրիշ անգամ կ՚յիշեինք, շատ մեծ աղդեցութիւն ունի ոչ միայն աղգի նուազման վերայ վերոյիշեալ նահանգներում, այլ և միատեսակ է Հայոց ընտանեկան կեանքին. ըստ որում նպաստում է սորա անպատեհի յարաբերութեանց թերանալուն, նոցա սերտ կապի խզվելուն, որ շատ վտանգաւոր է: Երեսակայեցէք այն բազմաթիւ Հայերի վիճակը, որոնք երբեմն մշակներ գանվում են մեծ քաղաքներում, ինչպիսի են Պոլիս, Թիֆլիս և այլն: Այս պանդխտները իրենց տղրուան ու ընտանեկանց պահպանը հոգալու համար, յայտնի բան է նոցա սեղից դրկած, յանձն են առնում հեռաւոր ճանապարհորդութիւն, տանում են անթիւ նեղութեանց, գնում են մի քաղաք, ուր յոյս ունին իրանց աշխատանքը փոխարէն ունել բաւ վարձատրվելու: Ա.յսպիսի տեսիլը առաջաբար լինում են մեծ, ձոխ ու բազմախոտոր քաղաքները, որոնք միշտ կարօտ են ոյժերի: Մեր մշակը ընկնելով այսպիսի մի քաղաք ամենայն ուժով աշխատում է. որքան լաւ և վարձատրվում նորա աշխատանքը, այնքան աւելի զրաւիչ է գանում նրան բազակայութիւնը հայրենիքից և նեղակայութիւնը այն քաղաքում:

Տարիներ անցնում են, նա ընտելանում է իւր նոր հայրենիքին, որ տալիս է նրան և կենսական բաւականութիւնը: Նորա ջերմ սէրն ու կապը իւր ընտանեաց հետ սկսում է նուազել, որովհետև նորա անդամից հետ ամենօրեայ յարաբերութիւնը զադարած են, նա չգիտէ դիւրաւոր յարաբերութեամբ միշտ ջերմ պահելու այս սէրը, նա չէ տեսնում իւր ընտանեաց անդամների հոգսն ու խնամքը իւր ցաւերի ժամանակ, իւր տարութեան ժամանակ, նոյնպես և իւր գործարութեան ժամանակ, որովհետև նա չէ զրկում ընտանեաց ցաւերով — այս փոխադարձ սիրոյ շաղկապները պանդուխտ մշակի և նորա ընտանեաց մէջ անհետանում են: Խեղճ մշակի համար իւր ընտանեաց բնական և անկեղծ խնամքները փոխարինում են օտար անձինք, որոնք բնաւ նորա հետ ոչ արիւնով, ոչ սրտով և ոչ էլ հոգւով կապուած են: Մշակը այս կեղծ զրութեանց ընտելանում է. նորա սիրտը, որ մէջն է նորա բոլոր զգացմունքը, կորցնում է իւր ջերմութիւնը — նա սառում է: Նորա ձգտումը դէպի իւր ընտանիքը նուազում է, մեծ քաղաքի առաջարկած բաւականութիւնքը յաղթում են նրան — որովհետև սորա հախտահոգը նորա սիրոյ կապը ընտանեաց հետ նուազած է: Նա անձնատուր է լինում քաղաքի բաւականութեանց, որոնք աւելի անզգայացնում են նորա սիրտը, որ գանում իրան նոր սիրելի առարկաներ. սրանց է իւր մէջ տակ տալիս, որոնք՝ ի վերջոյ սիրանում են նրան. Մշակը կորաւ իւր ընտանեաց համար. նա այլ ևս իւր ձգերին չէ և մանկաբանքը հազոցով և արտասուքով չէ յիշում, ինչպես իւր բացակայութեան առաջին տարիները: Բայց պէտք է գիտենալ, որ այս մշակները մեծ մասամբ առնականացած են և կազմում են ընտանեաց ամենից ընտիր, առողջակազմ, արտադրութեան աւելի ընդունակ անդամները: Այսպիսի մշակին ուշքի բերել անկարելի է այնուհետև ոչ քարոզներով ընտանեկան կեանքի գեղեցկութեան վերայ, ոչ փրկութեամբ ու խորհրդածութիւններով ազգի այն վտանգների վերայ, որոնք հետևանք են նորա այդ զրութեան, որովհետև նա մտաւորապես այնքան զարգացած չէ, որ այդպիսի գաղափարներ ընդունել կարողանայ. նա լոկ զգացմունք է: Բայց նորա մէջ կենդանի է գեռ ևս կրօնական զգացմունքն, նա բարեպաշտ է, նա քահանայի առաջ բանում է տարին միանգամ իւր սիրտը բոլորովին անկեղծօրէն:

Նրանք հեչտանում էին նոր գաղթող հայրենակիցների ապրուստ հնարները օտար երկրում, քաջալերում էին նրանց առնարականութեան մէջ և այսպիսով աշխատում էին բնիկ ժողովրդին էլ թեթևութիւն պատճառել, որպէս զի նորեկներն առանձին ծանրութիւն չը լինին նրանց համար(*): Այդ գերդաստաններից չատերը 1676 թ. գաղթեցին Վրաստան և այս քաղաքում հին ժամանակներից սկսած վաճառականութիւնը ձոխ էր, ուստի և Հայերին գրաւում էր. այստեղ գտանվում էր Հայերի սեփական մատուռը Սուրբ Յովհաննէս Կարապետի անունով, որտեղ սովորաբար Թագում էին ննջեցեալներին: Սորան ապացոյց կարող են համարուիլ մինչև յարմ գտնուող տապանագրերը. բայց այն վարչալի վաճառականական ժողովարանում կար մի առանձին բաժին «Հայերի կամ Թիւրքիոյ վաճառականութիւն» անունով:

Լեհաստանի մէջ Հայերի բնակութիւնը Լվովից զատ կեդրոնանում էր և այլ տեղերում, թէ նորա չրջակայքում և թէ հեռու: Աւելի շատ բնակութեան նոքա Պադոլիայի մէջ, որտեղ XIII երորդ դարից սկսած գտնվում էին նրանց վաճառականութեան հետքերը:

Այժմեան Ժամանակից առաջ Հայերի բնակութեան անդրանիկ տեղն է եղել, իսկ այնտեղի Ս. Կատարին անուն եկեղեցին նախկին Հայ եկեղեցու հիմքի վերայ է շինած: Ցետոյ Հայերը սկսեցին հաստատուել Կամենեցի չրջակայքում՝ այժմեան Մեծ և Փոքր Արմանի (Հայք) անուն գիւղում, որոնք այդպէս կոչուած են իրենց հիմնադիրների անունով: Ցայտնի չէ այնուամենայնիւ թէ երբ հաստատեցին Հայերը իրենց բնակութիւնը Կամենեցում: Հաւատալին միայն այս է, որ մինչև Հայերի գալը Կամենից մի ամրոց տատ էր և նրա ընակիչները Հայերի հետ միասին մասնակցում էին Լեհաստանի պատերազմներին: Ս. Լուսաւորչի եկեղեցու մօտ, որտեղ սովորաբար Թագում էին ննջեցեալներին, Սորան ապացոյց կարող են համարուիլ մինչև յարմ գտնուող տապանագրերը. բայց այն վարչալի վաճառականական ժողովարանում կար մի առանձին բաժին «Հայերի կամ Թիւրքիոյ վաճառականութիւն» անունով:

Լեհաստանի մէջ Հայերի բնակութիւնը Լվովից զատ կեդրոնանում էր և այլ տեղերում, թէ նորա չրջակայքում և թէ հեռու: Աւելի շատ բնակութեան նոքա Պադոլիայի մէջ, որտեղ XIII երորդ դարից սկսած գտնվում էին նրանց վաճառականութեան հետքերը:

Այժմեան Ժամանակից առաջ Հայերի բնակութեան անդրանիկ տեղն է եղել, իսկ այնտեղի Ս. Կատարին անուն եկեղեցին նախկին Հայ եկեղեցու հիմքի վերայ է շինած: Ցետոյ Հայերը սկսեցին հաստատուել Կամենեցի չրջակայքում՝ այժմեան Մեծ և Փոքր Արմանի (Հայք) անուն գիւղում, որոնք այդպէս կոչուած են իրենց հիմնադիրների անունով: Ցայտնի չէ այնուամենայնիւ թէ երբ հաստատեցին Հայերը իրենց բնակութիւնը Կամենեցում: Հաւատալին միայն այս է, որ մինչև Հայերի գալը Կամենից մի ամրոց տատ էր և նրա ընակիչները Հայերի հետ միասին մասնակցում էին Լեհաստանի պատերազմներին: Ս. Լուսաւորչի եկեղեցու մօտ, որտեղ սովորաբար Թագում էին ննջեցեալներին, Սորան ապացոյց կարող են համարուիլ մինչև յարմ գտնուող տապանագրերը. բայց այն վարչալի վաճառականական ժողովարանում կար մի առանձին բաժին «Հայերի կամ Թիւրքիոյ վաճառականութիւն» անունով:

Լեհաստանի մէջ Հայերի բնակութիւնը Լվովից զատ կեդրոնանում էր և այլ տեղերում, թէ նորա չրջակայքում և թէ հեռու: Աւելի շատ բնակութեան նոքա Պադոլիայի մէջ, որտեղ XIII երորդ դարից սկսած գտնվում էին նրանց վաճառականութեան հետքերը:

Այժմեան Ժամանակից առաջ Հայերի բնակութեան անդրանիկ տեղն է եղել, իսկ այնտեղի Ս. Կատարին անուն եկեղեցին նախկին Հայ եկեղեցու հիմքի վերայ է շինած: Ցետոյ Հայերը սկսեցին հաստատուել Կամենեցի չրջակայքում՝ այժմեան Մեծ և Փոքր Արմանի (Հայք) անուն գիւղում, որոնք այդպէս կոչուած են իրենց հիմնադիրների անունով: Ցայտնի չէ այնուամենայնիւ թէ երբ հաստատեցին Հայերը իրենց բնակութիւնը Կամենեցում: Հաւատալին միայն այս է, որ մինչև Հայերի գալը Կամենից մի ամրոց տատ էր և նրա ընակիչները Հայերի հետ միասին մասնակցում էին Լեհաստանի պատերազմներին: Ս. Լուսաւորչի եկեղեցու մօտ, որտեղ սովորաբար Թագում էին ննջեցեալներին, Սորան ապացոյց կարող են համարուիլ մինչև յարմ գտնուող տապանագրերը. բայց այն վարչալի վաճառականական ժողովարանում կար մի առանձին բաժին «Հայերի կամ Թիւրքիոյ վաճառականութիւն» անունով:

Ս.յս լոյսին քահանայի խօսքը ազդու է, զօրեղ է միակի սրտի վերայ ներգործելու համար: Գործի այս զրութիւնը աչքի առաջ ունենալով, ինչպես կարդում ենք Մատթի մէջ, Կ. Պօլսոյ կրօնական ժողովը պատասխր է տուել բոլոր քահանայից երկար ժամանակ պանդխտութեան մէջ եղող մշակներին միշտ հոգ տանել իրանց հայրենիքը և սորա համար պատասխր է իւրաքանչիւր քահանայ ձեռքից եկած ամէն միջոց գործ դնելու: Վատ չէր լինիլ, որ այս կողմերի եկեղեցական հայրերն էլ հետևէին նոյն հրահանգին, որովհետև պանդխտութեան մշակների թիւը այս կողմերում էլ պակաս չէ և շատերը նորանցից 5–7 տարի պանդխտութեան մէջ մնալով առաջ են դէպ իրանց ընտանիքը: Ս.յսպիսիք յիշում են իրանց Մատթէոս և միակ զաւակին, որ իւրանց ամենամտերիմ առաջին տիպարների պատուէրն է, երբ միայն հարցնում են նոցա մասին: Շատերը մինչև անգամ ամրողջ ամուսնական վաստակը մի օրում վատնում են շռայլութեամբ. այնինչ գուցէ նոցա ընտանիքը օրական հացի կարօտ է և ենթարկուած հարկահանների անդթութեան: Բայց Կ. Պօլսոյ կրօնական ժողովի վերոյիշեալ կարգադրութիւնը, խնդիր մշակների վիճակը բարելաւելու համար, շատ անբաւարար և թերի միջոց է, իսկ այլ միջոց գործ դնելու նա և անձեռնհաս է. ուստի հարկ էր, որ այս խնդրի վերայ իւր ուշադրութիւնը դարձներ աղգային ընդհանուր ժողովը, որ աւելի կարող էր գործել: Ո՞ր միտց արաղեօք վիճակային հարցը: Գլխաւոր միջոցը մշակների պանդխտութեան առաջն առնելու համար, նոցա հայրենեաց անտեսական վիճակի բարելաւելն է, մշակը իւր աշխատանքը իւր հայրենիքում վարձատրված տեսնելով չէր սիրվիլ պանդխտելու: Գուցէ սրան անձեռնհաս լինի ժողովը բնրը, դոնէ կարող էր գարձնել նորա վերայ կառավարութեան ուշադրութիւնը, որովհետև ազգի ներկայ զրութեան մէջ ամենից մեծ պակասութիւնը այն է, որ ազգը չունի իւր ձեռքում ոչ մի միջոց, որով կարողանայ ազդել կառավարութեան վերայ, ոչ մի ուղի, որով կարողանայ իւր ցաւերը ներկայացնել կառավարութեան: Ազգը ունի միայն իւր ցաւերը, որոնք ինքն է զգում, բայց չունի ոչ մի միջոց, որով կարողանայ ցոյց տալ կառավարութեան, որ ինքն է զգում իւր ցաւերը: Ազգը ունի միայն իւր ցաւերը, որոնք ինքն է զգում, բայց չունի ոչ մի միջոց, որով կարողանայ ցոյց տալ կառավարութեան, որ ինքն է զգում իւր ցաւերը:

Ո՞ՒՐ ԵՆ ԼԵՀԱՍՏԱՆՑԻ ՀԱՅԵՐԸ

(Շարունակութիւն և վերջ)

—

Երբ Տէտանեան կարգի գինուորները Լեհաստանի և Լիտուանիայի վերայ արշաւանքներ էին անում քարտէզներ էին անում յիշում երկիրները, բանականաթիթ Հայազգի կարիճներ պատահում էին Լեհացոց գնդերի մէջ նրանց թշնամի գէմ: Այս մասին յիշում է մինչև անգամ Հայերին թշնամի Յովհաննէս Ղուսոը իրեն «Պրուսական պատմութիւն» վերնագրով գրքի մէջ (Հար. Գ. եր. 75) ասելով, որ Հայերը մեծ գեր խաղացին այն չարաչար տի ճակատամարտի մէջ Գրիւնվալդի և Տաննենբերգի մօտ (1410 թ. յուլ. 22-ին), որտեղ Տետոնացիք բոլորովին ընկճվին: Նոյնպէս չատ Հայ գինուորներ սպանուեցան Վարնի ճակատամարտի մէջ 1444 թ. նոյեմ 11-ին Թուրքերի գէմ պատերազմելու ժամանակ: Վերջապէս Հայերի վերջին անգամ յայտ տուած գինուորական ծառայութիւնը յայտնի է նրանց մասնակցութիւնից Վիէննայի մօտ եղած ճակատամարտի մէջ 1683 թ. Սոբէսկի Թագաւորի կառավարութեան ժամանակ. նրանց թիւն

*) Այս գերդաստանների ազգանուններն են. Աբգարօ (այժմ Աբգարով), Աստուր (այժմ Օրստինից Բողդանովիչ), Բօրոնջ (այժմ Բարոնչ), Պօլոզ (այժմ Բոլոզ Անտոնովիչ) Պօղոս (այժմ Բողուզ) Այվազ Կամենցեան (այժմ Կամենչան Ֆեօդորովիչ), Ղնդրժեյեվիչ Կասպրի (այժմ Բարոն Մերիզէի Կասպրի), Կրեշուվան (Կրեչունովիչ) Մալխասով (Մալախովսկի) Նիկոնօր (Նիկորովիչ), Պետուլ Պիրղամ (այժմ Պիրղանովիչ) Պրունկուլ Բօսկօ (այժմ Բօսկօ Բողդանովիչ) Բամմաժական (այժմ Բօսաշկան), Սիաղէչ (Շաղէչ), Պասկո (այժմ Պասխալով), Մինիասովիչ և այլն:

Տպարան Ս. Էջմիածնի

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏԻՐՈՋ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓԻԹԱՐԻ

ՏՈՄԱՐ Ա.

ՎԵՆԵՏԻԿ

ՏՊԱՐԱՆ ՄԵԽԻԹԱՐԵԱՆՑ

1811

Տ-ԸՆ Լ.ՀԶԼ. Հայկական Տպարան Մխիթարեանց Վենետիկ.

ԱՂԱՒԱՆՔ

1. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

2. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

3. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

4. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

5. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

6. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

7. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

8. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

9. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

10. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

Տ ո ղ ո ց. Ձեռագրատունք ամենայն ազգաց նախանձու են ի ժողովել զանազան հնութիւնս, որպէս զի ի նոսին գտանելով զանազան հնագոյն ձեռագիրս, ընդօրինակեն զանոնք, եւ ապա զանազան ձեւերով հրատարակեն զանոնք։ Ուստի եւ մեք ի սկզբանէ մեր տպագրութեան ջանացաք ի ձեռս ունել զանազան հնագոյն ձեռագիրս, եւ ի մասնաւորի ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու, որ ի Վենետիկ։ Եւ ի նոսին գտեալ զանազան հնութիւնս, ի մասին ի մասին հրատարակեցաք զանոնք։ Ուստի եւ ցանկանալով զանազան ընթերցողաց մերոց զանազան հնութիւնս ի ձեռս տալ, ի մտի ունիմք ի սկզբանէ մինչեւ ի վերջ հրատարակել զանազան հնագոյն ձեռագիրս, որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ուստի եւ մեք ի սկզբանէ մեր տպագրութեան ջանացաք ի ձեռս ունել զանազան հնագոյն ձեռագիրս, եւ ի մասնաւորի ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու, որ ի Վենետիկ։ Եւ ի նոսին գտեալ զանազան հնութիւնս, ի մասին ի մասին հրատարակեցաք զանոնք։ Ուստի եւ ցանկանալով զանազան ընթերցողաց մերոց զանազան հնութիւնս ի ձեռս տալ, ի մտի ունիմք ի սկզբանէ մինչեւ ի վերջ հրատարակել զանազան հնագոյն ձեռագիրս, որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։

ԱՂԱՒԱՆՔ

1. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

2. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

3. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

4. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

5. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

6. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

7. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

8. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

9. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

10. Հ.ԳՐԻՓՈՒՆ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ և ԱՂԱՒԱՆՔ ՀԱՅՈՑ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ։ Ի Վենետիկ, ի Տպարանի Ս. Ղազարու Մխիթարեանց, 1790 ի 8. էջ 16։

Հրատարակեալ ի Մխիթարեանց Վենետիկ։ Ի սկզբան գրոց կայ Ցուցակ գրոց որ ի Մատենադարանի Ս. Ղազարու։ Ի վերջ գրոցն կայ Ցանկ անուանց։

ՅԱՅՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

Ծանուցում.

Իրավունք ունի:

Ի գործ ամեն ոք, որ ունի ինչ որ ասելիք, ինչպես նաև ամեն ոք, որ ցանկանում է ծանոթանալ ընկերության գործունեության հետ, կարող է դիմել ընկերության գրասենյակ՝ Ալեքսանդրապոլ, Ռուսական փողոց, № 3, ամեն օր, բացի տոնական օրերից, առավոտյան ժամը 10-ից մինչև կեսօր և կեսօրից հետո ժամը 2-ից մինչև 5-ը:

Ընկերության կանոնադրությունը տպագրված է հայերեն և ռուսերեն լեզուներով, և կարելի է ստանալ ընկերության գրասենյակից՝ 10 կոպեկով մեկ օրինակը:

Ընկերության կանոնադրության 10-րդ հոդվածի համաձայն՝ ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը տեղի կունենա 1874 թվականի հունվարի 23-ին, կեսօրից հետո ժամը 2-ին, ընկերության գրասենյակում:

Օրակարգ՝

1. Ընկերության գործերի ընթացքի մասին և հաշվետվության հաստատման մասին:
2. Ընկերության վարչության ընտրության մասին:
3. Ընկերության ստուգիչ հանձնաժողովի ընտրության մասին:
4. Ընկերության կանոնադրության փոփոխության մասին:
5. Ընկերության գործունեության ընդլայնման մասին:

Ընկերության վարչության նախագահ՝ Ա. Ա. Ա.

Ընդհանուր ժողովի քարտուղար՝ Ա. Ա. Ա.

— Ա. Ա. Ա. «Journal des Débats»

ԱՆՑԱԿԱՆ ՏԵՂԵՐ

Ռուսական կայսրության մեջ

Ռուսական կայսրության մեջ

Ռուսական կայսրության մեջ

Հրատարակութեան ծրագիրը տե՛ս անցեալ թիւին մէջ։

Ընդհանուր պայմանները։

1) Ամէն մի բաժանորդ իրաւունք ունի ստանալ ամսագրի ամէն մի տարուայ մէջ մինչև 3 անվճար յայտարարութիւն, որոնց ծաւալը չպիտի անցնի 10 տողից։ Աւելի մեծ յայտարարութիւնների համար վճարւում է 1 կոպեկ տողի համար։

2) Ամսագրի ամէն մի տարուայ գինը 5 ռուբլի արծաթով։ Առանձին համարի գինը 50 կոպեկ։

3) Ամսագրի գինը վճարւում է նախապէս։

4) Ամսագրի տարեկան բաժանորդները, որոնք կ՚ուզեն ունենալ նաև տարուայ ցանկը, պարտաւոր են վճարել 1 ռուբլի 50 կոպեկ։

5) Ամսագրի տարեկան բաժանորդները, որոնք կ՚ուզեն ունենալ նաև տարուայ կազմը, պարտաւոր են վճարել 2 ռուբլի 50 կոպեկ։

6) Ամսագրի տարեկան բաժանորդները, որոնք կ՚ուզեն ունենալ նաև տարուայ կազմը և ցանկը, պարտաւոր են վճարել 3 ռուբլի։

7) Ամսագրի տարեկան բաժանորդները, որոնք կ՚ուզեն ունենալ նաև տարուայ կազմը, ցանկը և կազմի ծածկոյթը, պարտաւոր են վճարել 3 ռուբլի 50 կոպեկ։

8) Ամսագրի տարեկան բաժանորդները, որոնք կ՚ուզեն ունենալ նաև տարուայ կազմը, ցանկը, կազմի ծածկոյթը և ամսագրի ամէն մի համարի վրայ տպուած նրանց անունը, պարտաւոր են վճարել 4 ռուբլի։

9) Ամսագրի տարեկան բաժանորդները, որոնք կ՚ուզեն ունենալ նաև տարուայ կազմը, ցանկը, կազմի ծածկոյթը, ամսագրի ամէն մի համարի վրայ տպուած նրանց անունը և ամսագրի ամէն մի համարի մէջ 1 անվճար յայտարարութիւն, որի ծաւալը չպիտի անցնի 10 տողից, պարտաւոր են վճարել 5 ռուբլի։

10) Ամսագրի տարեկան բաժանորդները, որոնք կ՚ուզեն ունենալ նաև տարուայ կազմը, ցանկը, կազմի ծածկոյթը, ամսագրի ամէն մի համարի վրայ տպուած նրանց անունը, ամսագրի ամէն մի համարի մէջ 1 անվճար յայտարարութիւն, որի ծաւալը չպիտի անցնի 10 տողից, և ամսագրի ամէն մի համարի մէջ 1 անվճար յայտարարութիւն, որի ծաւալը չպիտի անցնի 10 տողից, պարտաւոր են վճարել 6 ռուբլի։

11) Ամսագրի տարեկան բաժանորդները, որոնք կ՚ուզեն ունենալ նաև տարուայ կազմը, ցանկը, կազմի ծածկոյթը, ամսագրի ամէն մի համարի վրայ տպուած նրանց անունը, ամսագրի ամէն մի համարի մէջ 1 անվճար յայտարարութիւն, որի ծաւալը չպիտի անցնի 10 տողից, և ամսագրի ամէն մի համարի մէջ 1 անվճար յայտարարութիւն, որի ծաւալը չպիտի անցնի 10 տողից, պարտաւոր են վճարել 7 ռուբլի։

12) Ամսագրի տարեկան բաժանորդները, որոնք կ՚ուզեն ունենալ նաև տարուայ կազմը, ցանկը, կազմի ծածկոյթը, ամսագրի ամէն մի համարի վրայ տպուած նրանց անունը, ամսագրի ամէն մի համարի մէջ 1 անվճար յայտարարութիւն, որի ծաւալը չպիտի անցնի 10 տողից, և ամսագրի ամէն մի համարի մէջ 1 անվճար յայտարարութիւն, որի ծաւալը չպիտի անցնի 10 տողից, պարտաւոր են վճարել 8 ռուբլի։

Ամսագրի ամէն մի համարի մէջ տպուելիք յայտարարութիւնների համար վճարւում է 1 կոպեկ տողի համար